

PM

Datum: 2 juni 2021

Projektnamn: Uppdatering anläggnings-
och brukningsavgifter

Projektnr.: 2210353

Framtagen av: Magnus Brom och Kristina
Simonsson Ronquist

Kvalitetssäkring: Peter Magnusson

Mottagare: Malin Åberg

Sida: 1 av 9

Uppdatering av anläggnings- och brukningsavgifter för VA, Hörby kommun

1. Inledning

EnviDan har fått i uppdrag att ta fram uppdaterade avgifter i Hörby kommuns anläggningstaxa så att full kostnadstäckning nås med gällande taxekonstruktion. Utgångspunkten är att inkludera kommande exploateringsområden och utbyggnadsområden tillsammans med enstaka anslutningar i kostnadsunderlaget. Tidigare har exploateringsområden inte inkluderats i underlaget för anläggningsavgifterna.

I uppdraget ingår även att uppdatera brukningsavgifterna med nuvarande taxekonstruktion. Relationen mellan de olika avgiftsparametrarna och fördelning av kostnaderna via de fasta och den rörliga avgiften ska vara densamma som i gällande taxa. Varje vattentjänst andel av de totala kostnaderna och det totala intäktsbehovet från brukningsavgifterna analyseras i beräkningsmodellen Selvkost.

Mittskåne Vatten har haft svårighet att leverera underlag för exploateringsområden vilket gjort att denna leverans enbart omfattar brukningsavgifterna. Anläggningsavgifterna kommer istället att levereras under hösten när Mittskåne Vatten levererat underlag till beräkningarna.

EnviDan har genomfört arbetet i linje med Svenskt Vattens rekommendationer på området, (P96).

2. Syfte

Syftet med detta PM är att beskriva de ställningstaganden som beslutats i beräkningsarbetet för att analysera de nödvändiga kostnaderna och för att ta fram nya nivåer för avgiftsparametrarna i brukningstaxan inför 2022. Resultatet av analysen och beräkningarna redovisas i tabellform.

Svenskt Vatten sammanställer statistik från Sveriges kommuner och deras VA taxor. Två typhus som jämförs mellan kommunerna i statistiken är:

- Typhus A

Ett bostadshus med en lägenhet och 800 m² tomt som förbrukar 150 m³ vatten om året.

- Typhus B

Ett flerbostadshus med 15 lägenheter, 800 m² tomt som förbrukar 2000 m³ vatten om året.

Båda dessa typhus ingår i de konsekvensanalyser som redovisas nedan i förslag till anläggnings- och brukningstaxa.

3. Brukningsavgifter

3.1 Långsiktig ekonomisk prognos

De nödvändiga kostnaderna har tillsammans med Mittskåne Vatten beräknats och analyserats under 8 år framöver, med fokus på de närmaste 4 åren. I arbetet har EnviDans ekonomiverktyg Selvkost använts. För att möta de nödvändiga kostnaderna bör brukningsavgifterna inbringa 32 821 tkr år 2022, vilket innebär en höjning med ca 8 % jämfört med de totala intäkter från brukningsavgifter som prognostiserats för år 2021. För att möta kommande ökade kostnader samt för att efterleva kraven i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, nedan kallad Vattentjänstlagen, för hantering av överuttag och underskott, behöver de totala intäkterna från brukningsavgifter höjas med ytterligare ca 6 % 2023.

Tabell 1: Brukningsavgifter och föreslagen intäktsökning under åren 2022-2025.

	Förändring av intäkt från brukningsavgift:					
			8%	6%	1%	4%
Alla vattentjänster Hörby	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Brukningsavgifter	29 471 269	30 503 000	32 820 872	34 834 294	35 079 443	36 516 273

3.2 Förutsättningar för den ekonomiska analysen

För 2022 beräknas den genomsnittliga räntesatsen vara 1,3 %, vilket även använts för kommande år. Lönekostnaderna har räknats upp med 2 % och övriga kostnader har räknats upp med 1,5 %. 2022 års resultat är beräknat enligt prognostiserat resultat, inte det budgeterade. En prognos har sedan arbetats fram för 2022-2025 tillsammans med EnviDan AB i ekonomiverktyget Selvkost. Som en del av beräkningsunderlaget har även prognosen för den kommande fleråriga investeringsplanen bearbetats och hänsyn har även tagits till förväntade nya anläggningsavgifter och brukningsavgifter. De framtida, förväntade inbetalda anläggningsavgifterna med nuvarande taxenivå har periodiserats under 50 år.

3.3 Resultat av analysen

Om brukningsavgifterna inte höjs för att möta de prognostiserade nödvändiga kostnaderna kommer ca 18,6 mkr att genereras i ett upparbetat underskott fram till slutet av 2025 och ca 50,4 mkr fram till slutet av 2029.

Enligt kraven i Vattentjänstlagen ska eventuella överuttag eller underskott i verksamheten justeras inom 3 år om skattefinansiering inte aktuell för att finansiera ett upparbetat underskott. Diagram 1 och 2 nedan visar framtida resultat per år och framtida ackumulerat resultat med och utan föreslagna höjningar av de totala intäkterna från brukningsavgifterna för att justera det upparbetade underskottet inom 3 år. Tabell 2 nedan visar kartläggningen av de framtida nödvändiga kostnaderna samt behovet av totala intäkter för åren 2021-2025.

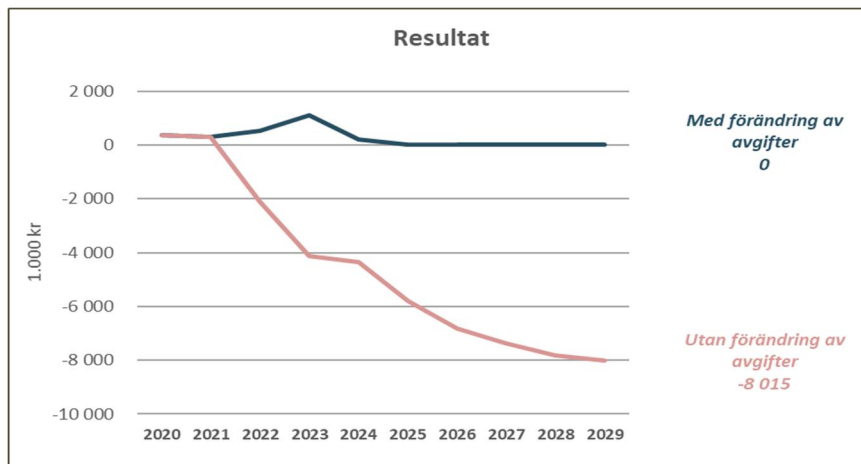

Diagram 1: Resultat per år utan höjning av brukningsavgifterna och resultat per år med höjning av brukningsavgifter enligt Tabell 2 nedan.

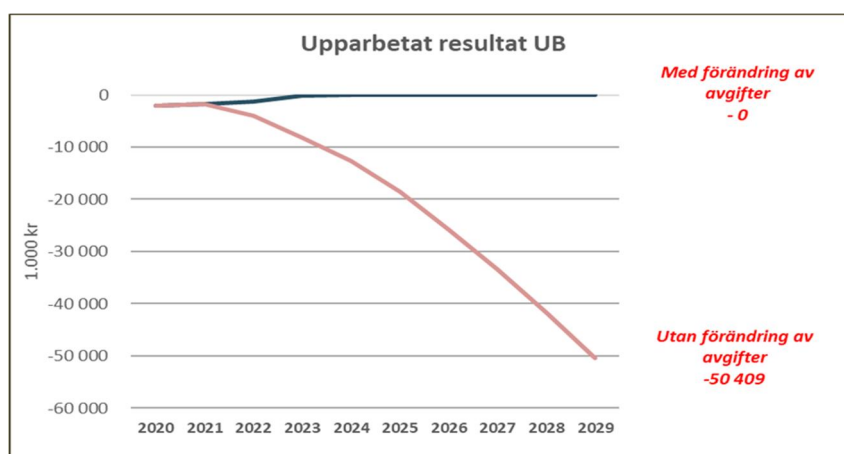

Diagram 2: Upparbetat resultat utan höjning av brukningsavgifterna och upparbetat resultat med höjning av brukningsavgifter enligt Tabell 2 nedan.

Tabell 2: Prognostiserat resultat för 2021-2025 med hänsyn tagen till Vattentjänstlagens krav på att justera ett upparbetat underskott inom 3 år om skattefinansiering inte är aktuell.

	Förändring av intäkt från bruksavgift:					8%	6%	1%	4%
Alla vattentjänster Hörby	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
Brukningsavgifter	29 471 269	30 503 000	32 820 872	34 834 294	35 079 443	36 516 273			
3131 Vatten	9 761 634	10 103 369							
3132 Spillvatten	18 738 854	19 394 864							
3133 Dagvatten	970 781	1 004 766							
Anläggningsavgifter och periodisering	1 262 164	0	0	0	0	0			
Övriga intäkter	2 865 715	1 930 000	1 987 900	2 047 537	2 108 963	2 172 232			
Totala intäkter	33 599 148	32 433 000	34 808 772	36 881 831	37 188 406	38 688 505			
4 Kostnader/utgifter	2 021 775	1 632 367	1 632 367	1 632 367	1 632 367	1 632 367			
5 Kostnader för arbetskraft	8 898 353	7 184 468	7 328 158	7 474 721	7 624 215	7 776 699			
6 Övriga verksamhetskostnader	10 264 865	8 287 780	8 411 343	8 536 749	8 664 024	8 793 197			
7 Övriga verksamhetskostnader, utan avskrivningar	6 120 173	4 941 385	5 015 161	5 090 038	5 166 034	5 243 164			
8 Övriga intäkter och kostnader, utan räntor	39	0	0	0	0	0			
Totala kostnader utan avskrivningar och räntor	27 305 204	22 046 000	22 387 029	22 733 875	23 086 640	23 445 427			
79 Avskrivningar	5 932 000	7 063 000	8 658 800	9 389 800	10 053 800	11 133 800			
Avskrivningskostnad - historiska investeringar	8 058 000	8 058 000	8 058 000	8 058 000	8 058 000	8 058 000			
Avskrivningskostnad - framtida investeringar		0	1 636 800	2 493 800	3 363 800	4 469 800			
Periodiserade historiska anläggningsavgifter	0	-995 000	-995 000	-995 000	-995 000	-995 000			
852 Räntekostnader	0	3 013 000	3 237 758	3 637 842	3 838 084	4 107 915			
Räntor - historiska investeringar	834 406	3 135 883	3 031 129	2 926 375	2 821 621	2 716 867			
Räntor - framtida investeringar		0	329 636	874 462	1 270 913	1 702 944			
Räntor - historiska anläggningsavgifter	0	-122 883	-109 948	-97 013	-84 078	-71 143			
Avskrivningar och räntor	5 932 000	10 076 000	11 896 558	13 027 642	13 891 884	15 241 715			
Totala kostnader	33 237 204	32 122 000	34 283 587	35 761 517	36 978 524	38 687 141			
Underlag bruksavgift utan bruk av upparbetat resultat	29 109 325	30 192 000	32 295 687	33 713 980	34 869 561	36 514 909			
Justering av upparbetat resultat			1 825 185	20 314	9 882	1 364			
Korrektion			-1 300 000	1 100 000	200 000				
Resultat	361 944	311 000	525 185	1 120 314	209 882	1 364			
Upparbetat resultat IB	-2 448 000	-2 110 767	-1 825 185	-1 320 314	-209 882	-1 364			
+/- Resultat	361 944	311 000	525 185	1 120 314	209 882	1 364			
Räntor på fond	-24 711	-25 418	-20 314	-9 882	-1 364	-9			
Upparbetat resultat UB	-2 110 767	-1 825 185	-1 320 314	-209 882	-1 364	-9			

3.4 Underlag för beräkning av avgiftsparametrar i brukningsavgifterna

Statistiken till beräkningarna har uppdaterats sedan beräkningarna gjordes till gällande brukningstaxa. Nedanstående sammanfattade statistik från Mittskåne Vattens beräkningsunderlag är grunden i beräkningarna.

Tabell 3: Total antal fastigheter för varje kombination av vattentjänster.

	Antal fastigheter
V,S,Df,Dg	2 286
V,S,Df,	119
V,S,Dg	3
V,S	1 263
V	157
S	105
V, Df, Dg	10
V, Df	-
V, Dg	-
S, Df, Dg	2
S, Df	-
S, Dg	-
Df, Dg	-
Df	-
Dg	-
	3945

Tabell 4: Totalt antal lägenheter för varje kombination av vattentjänster.

	Antal lgh
V,S,Df,Dg	5 297
V,S,Df,	117
V,S,Dg	7
V,S	1 422
V	174
S	127
V, Df, Dg	35
V, Df	-
V, Dg	-
S, Df, Dg	5
S, Df	-
S, Dg	-
Df, Dg	-
Df	-
Dg	-
	7 184

Tabell 5: Total uppskattad förbrukning per helår som beräkningarna av den rörliga avgiften baseras på.

Kubik V&S	620 963	kbn
Kubik V	94 464	kbn
Kubik S	11 760	kbn
Total	727 187	kbn

3.5 Andel av total kostnad för respektive vattentjänst

För att de nödvändiga kostnaderna skall fördelas till de avgiftsskyldiga på ett rättvist och skäligt sätt, krävs att varje vattentjänsts andel av de totala kostnaderna kartläggs. Grundtanken är att abonnenterna endast skall belastas med avgifter för kostnader som orsakas av de vattentjänster de nyttjar. Abonnenter med endast vatten skall inte betala för spillvattenhanteringen eller tvärtom.

Diagrammet nedan visar varje vattentjänsts beräknade andel av de totala kostnaderna. Fördelningen har tagits fram med hjälp av verktyget Selvkost och är inte densamma som i beräkningarna inför gällande taxa. Ökade kostnader för vatten beror bland annat på ökat antal vattenläckor. Dagvattnets del ökar på grund av att det inte tidigare belastats alls av administrativa kostnader. På grund av att kostnaden per vattentjänst är annorlunda än tidigare, blir konsekvenserna av den uppdaterade brukningstaxan olika beroende av vilka vattentjänster som nyttjas. Se tabell 7 nedan.

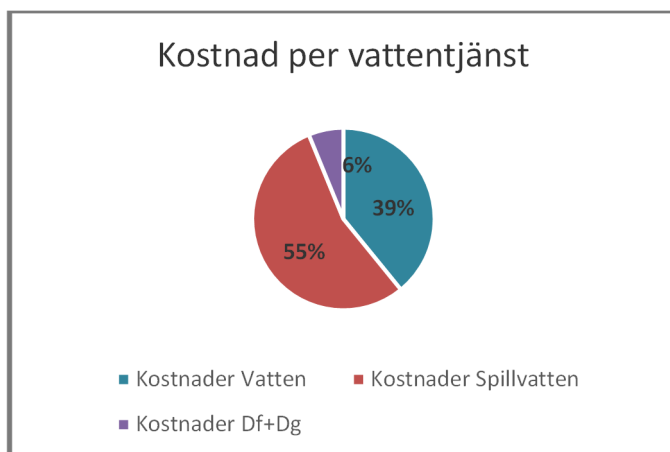
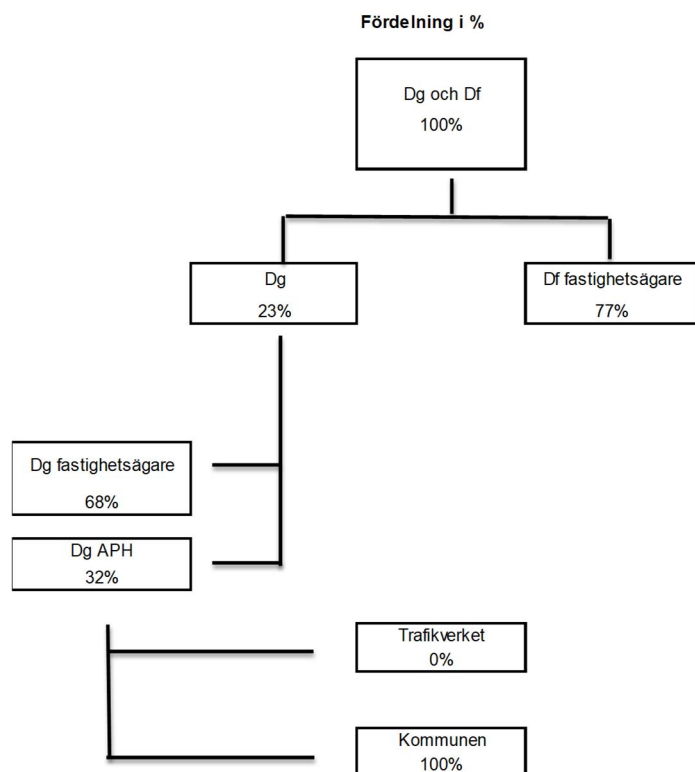

Diagram 3: Andel av total kostnad för vatten- spillvatten- och dagvattenhanteringen.

3.5.1 Dagvatten

Dagvattenhanteringen orsakar ca 6 % av Mittskåne Vatten, Hörby kommuns totala kostnaderna. Ytorna som är avvattnade för dagvatten och som är grunden till beräkningen av dagvattenavgiften fördelar sig procentuellt som i figur 1 nedan och är desamma som i gällande taxa. Den totala bruttoytan är uppmätt till ca 4,9 miljoner m². Nettoytan som sedan fördelas upp mellan olika typer av ytor är ca 2,4 miljoner m² när hänsyn tagits till avrinningskoefficienter. Detta beräkningsunderlag är detsamma som användes i beräkningen av gällande taxa.

Figur 1: Fördelning av totala ytor som är avvattnade för dagvatten.

Som framgår av figuren belastar 77 % av ytorna fastighetsägarna som avgift för dagvatten fastighet, Df. 23 % av ytorna är beräkningsgrunden till avgift för dagvatten gata, Dg. Avgiften för Df och Dg för fastighetsägare tas ut som en del av den fasta avgiften per fastighet och bostadsenhetsavgiften. Avgiften för allmän platsmarkhållare, APH, som avser Dg tas ut som en separat avgift per m².

3.6 Fördelning mellan fasta och rörliga avgifter

I gällande taxa och i den uppräknade taxan för 2022 har 60 % av de totala kostnaderna har fördelats ut via de fasta avgiftsparametrarna och 40 % via den rörliga. VA-verksamhetens kostnader består till största delen av fasta kostnader utifrån vald dimensionering för anläggningen. Ökning eller minskning av produktionen påverkar inte de fasta kostnaderna. Hänsyn bör tas till det vid fördelningen av de totala nödvändiga kostnaderna. Att fördela en alltför hög andel av kostnaderna via den rörliga avgiften gör verksamheten känslig för produktionsförändringar som påverkar intäkterna, eftersom en stor del av de rörliga intäkterna då finansierar även de oförändrade fasta kostnaderna. Om produktionen minskar och om en stor andel kostnader fördelas via den rörliga avgiften, då kan konsekvensen bli att intäktsbortfallet blir så stort att hela taxan måste höjas för att kompensera bortfallet. Rättvisan i att fördela en stor del av de fasta kostnaderna via den rörliga avgiften kan också diskuteras.

3.7 Förhållandet mellan fast avgift per fastighet och bostadsenhetsavgift

I gällande taxa är den fasta avgiften per fastighet 1,08 gånger högre än bostadsenhetsavgiften. I förslaget till nya taxeparametrar har Mittskåne Vatten valt att behålla samma förhållande mellan parametrarna, vilket innebär att ett Typhus B får en ca 7,7 gånger högre total fast avgift än ett Typhus A. Nyttan för 15 lägenheter värderas således som 7,7 gånger större än för en lägenhet.

Det finns inga riktlinjer i Svenskt Vattens förslag eller i avgöranden som bestämmer hur denna relation mellan parametrarna skall vara för att uppfylla Vattentjänstlagens krav på rättvis fördelning av kostnader.

3.8 Förslag till nya taxeparametrar för brukningstaxa

Med ovan nämnda statistik från abonnentregistret, kostnadsfördelning mellan vattentjänsterna och fördelning via fasta och rörliga avgifter ger avgiftsparametrarna enligt Tabell 6 nedan en total intäkt av 32 821 tkr, enligt den långsiktiga ekonomiska prognosen. Avgifterna följer målfördelningen att ca 39 % av kostnaderna skall fördelas till dem som har vattentjänsten, ca 55 % till dem som har spillvattentjänsten och ca 6 % fördelas till dem som har dagvattentjänsten. 60 % av de totala kostnaderna har fördelats ut via de fasta avgiftsparametrarna och 40 % har fördelats ut via den rörliga avgiften.

Tabell 6: Förslag till nya taxeparametrar 2022.

Förslag till beräknade brukningsavgifter 2022							
Rörlig avgift	ex moms	ink moms	Följande avgift ska erläggas per ändamål:				
			V	S	Df	Dg	
Avgift per kubikmeter	20,03 kr/m ³	25,04 kr/m ³	30%	70%	0%	0%	
Fast avgift							
Fast avgift per fastighet	1 968 kr/fgh	2 460 kr/fgh	44%	43,4%	10,7%	2,3%	
Bostadsenhetsavgift	1 822 kr/lgh	2 278 kr/lgh	44%	43,4%	10,7%	2,3%	
Dagvattenavgift	APH	0,84 kr/m ²					1,05 kr/m ²
Tomtyteavgift annan fastighet		121,49 kr/100 m ²					151,86 kr/100 m ²

3.9 Konsekvenser av föreslagen taxa

Nedan visas tabeller med jämförelse mellan den gällande brukningstaxan 2021 och föreslagen ny taxa inför 2022. Fördelningen av kostnad per vattentjänst har förändrats från beräkningarna inför gällande taxa. Andelen för vatten har ökat och andelen för spill har minskat. De fastigheter som bara har vattentjänsten får därför en höjning och fastigheter med endast spillvattentjänsten får en sänkning eller en lägre höjning. Dagvattnets andel av de totala kostnaderna är också något större än i gällande taxa.

Tabell 7: Konsekvenser per typhus med olika kombinationer av vattentjänster.

Jämförelse gällande taxa och förslagen ny taxa 2022 (inkl. moms)								
Ändamål	Nuvarande taxa (kr)				Föreslagen ny taxa (kr)			
	VSDfDg	VS	V	S	VSDfDg	VS	V	S
Typhus A	7 943	7 464	2 600	4 865	8 494	7 878	3 098	4 780
Typvilla Hörby, 100 kbm	6 746	6 267	2 241	4 027	7 242	6 626	2 754	3 872
Typhus B, 2 x qn2,5	81 540	77 837	26 133	51 704	86 702	81 941	29 733	52 208
Flerbostadshus 10 lgh	51 921	49 370	16 729	32 641	55 283	52 002	19 262	32 740

Procentuell jämförelse mellan gällande taxa och förslagen ny taxa 2022 (inkl moms)								
Ändamål	Procentuell skillnad				Skillnad i kronor (inkl. moms)			
	VSDfDg	VS	V	S	VSDfDg	VS	V	S
Typhus A	7%	6%	19%	-2%	551	413	498	-85
Typvilla Hörby, 100 kbm	7%	6%	23%	-4%	496	358	513	-155
Typhus B, 2 x qn2,5	6%	5%	14%	1%	5 162	4 104	3 600	504
Flerbostadshus 10 lgh	6%	5%	15%	0%	3 362	2 633	2 533	99